

BÜTÜN MEMLEKETLER PROLETERLERİ, BİRLEŞİNİZİ

KIZIL İSTANBUL

TÜRKİYE KOMUNİST FİRKASI İSTANBUL VİLİYET KOMİTESİNİN GAZETESİDİR.
NİSAN 1934

1 MAYIS AMELE MÜCADELE GÜNÜ

Bütün dünya amelesi iktisadi ve siyasi hakları olan sekiz saat iş ücreti için artırılması, serbes cemiyet teşkili ve toplantı, grev, serbes neşriyat ve intihap, vergilerin zenginlere yükletilmesi için Bir Mayıs amele mücadele bayramına mütesanit olarak istismarcılara karşı siyasal nümayişler yapmaya hazırlanıyorlar.

Kemalist burjuvazinin takibettiği siyaset, bir taraftan amelenin iş saatini fazla çalıştırmak, ücretleri azaltmak, işkanununu bir sürü palavra ile çıkartmamak, inkılâpçı meclis hükümetleri kapamak, kazanç, muvazene vergileri namında amelenin alığı paranın mühim bir kısmını kesmek, inkılâpçı amelleri zindanlara sokmak, köylerde aşarı kaldırdıktan sonra yeni yeni vergiler altında fakir köylülüğü sıkıbu gazetmek, küçük esnafın sırtına, altından çıkılmaz derecede ağır vergiler yüklemek, ve bu suretle memlekette umumî hayati fakru zarurete sokarak halkın büyük bir ekseriyetini sefalet, perişanlığa sevkettir. Diğer taraftanda kendi sınıfının menfaatlarını müdafaa etmek ve ceplerini bol bol doldurmak gayesile birçok kanunlar çıkarıyorlar. Bir işkanunu on senedenberi çıkarılmadığı halde, fabrikatörlerin, tüccarların, derebeyi bekayasının ve köy zenginlerinin kesellerini doldurmak için ileri sürülen kanunlar (teşvikisanayi, konjenjan, pirim gümrük v. s.), pek kısa bir müddet zarfında meclise konur, konuşulur ve kabul edilip tatbik sahasına geçer.

Amelenin çocuğunun çocuğunun ekmeğinden, buğazından, kanı emilerek tedarik edilen, köylünün evini bucağını, mahsulünü, sabanını, çiftini icra vasıtasıyla elinden alarak paraya tahvül edilen, ve nihayet halk tabakalarının varını yoğunu mezarlarda satmak suretile temin edilen şu vergi varidatları, kemalist burjuvazinin kanunları vasıtasıyla birkaç zenginin ceplerine girerek, katmerli enselerinin bir kat daha katmerleşmesine yardım ediyor. Bu suretle cepleri kabaran soyguncuların yeni yeni istismar menbaları aramak ve kurmak teşebbüsleri, halk fırkası kodamanlarını utanmadan "memleketi imar ediyoruz, sınıflaştırıyoruz, şeklindeki palavracı yaldızlı kelimelerle halk kütlelerinin gözlerini boyamak derecesinde yaygaraya sevk ediyor.

(Mabadi beşinci sayfada)

TRABZONDA AMELE HAREKETİ

Kazançlarının yüzde onu şirket tarafından, yüzde yirmi yedisi kazanç, muvazene, buhran vergileri ile ceman yekün kazancının yüzde 37 si şirket ve hükümet tarafından soyulan, elinden paraları gaspedilen ve 12-13 saat gibi uzun bir müddet çalıştırılan Trabzon liman şirketi amelesi, bu soygunculara karşı menfaatlarını ve iş kuvvetini koruya bilmek için bütün amelenin iştirakile müstakil bir liman şirketi amele cemiyeti meydana getirmeye karar veriyorlar. Ve iktisat müdüriyetine müracaatla müstakil bir cemiyet yapmak istediklerini söylüyorlar. Trabzon iktisat müdüriyeti amelenin bu kütleli ve şuurlu hareketleri karşısında amele yoldaşlarımızın teşebbüslerini "memnuniyetle" karşılıyor. Arkalarından birde "teşekkür name," gönderiyor.

Meseleyi anide haber alan liman şirketi amele arasında tahkikata başlar, Neticede 40 amele yol dışımızı işten çıkarup kapu dışarı ederler. Ve diğer amele yoldaşlarımıza da: eğer sizde böyle bir faaliyette bulunursanız sizi de kapu dışarı atarız gibi tehditte bulunurlar.

Soyguncular tarafından dışarıya atılan 40 yoldaşımız hükümete, halk fırkasına ve cemiyet kurmak teşebbüslerini "memnuniyetle," karşıladığını yüzlerine söyleyen ve arkalarından bir de "teşekkür name," gönderen iktisat müdüriyetine olan şikâyetleri, halkfırkasının amelei aldatmak için her zaman saftığı sahtekar yaldızlı kelimelerini işitmekten başka bir netice vermiyor.

Kızıl İstanbul: Trabzon amele yoldaşlarımızın şuurlu ve yerinde olan bu bareketlerini candan takdirle karşılar.

Amele yoldaşlarımız cemiyet yapmak için aralarında tesanüdü temin edebilmislerse bunu sonuna kadar devam ettirememişler. Ettirmişlerse bile gelecek darbeye mukavemet edecek derecede teşkilâtli olmadığı apaçık. Eğer şirkette çalışan amele yoldaşlarımızın hepsi birden 40 yoldaşımız kapu dışarı edilirken işlerini terk etselerdi, arkadaşlarımızı tekrar işe aldırıldıktan mada dir sürü diğer metalibimizi de kabul ettire bilirdik.

Şirketin diğer çalışan yoldaşlarımızı işten atmak tehdibine süküt edilmiştir. Halbuki amele yoldaşlarımız bu tehdide karşı kütleli olarak işlerini terketmek tehditle mukabelede bulunmuş olsalardı netice muhakkak bizim lehimizde olurdu. Zenginlerin tehdidine tehditle, yumruğuna yumrukla ve silâhına silâhla mukabele etmek lüzumunu bu yak'a bize bir defa daha göstermiş oluyor.

Yüzbinlerce ameleli esir gibi çalıştırılan ve kanını emmekle geçinen zenginlerin menfaatlarını müdafaa eden halk fırkası adamlarının ameleye karşı kullandığı yaldızlı sözleri sahtekarlıktan başka ne ola bilir? Onların bu sahte sözleri bizi istedikleri gibi ezmek için ve yeni yeni tuzaklar kurmak ve hazırlamaktan başka bir şey değildir. Netekim 40 yoldaşımızın işten çıkarılması, şirketle halk fırkasının temasında hazırlanmış oldukları tuzak plânının neti-

(Mabadi 5 inci sayfada)

BURSA HAPSANESİNDE

Bursa hapsanesinde bulunan komünist yoldaşlarımız zenginler hükümetinin yapmış oldukları bir sürü fena muamele ve tazyiklerine maruz kalmıyorlar.

Bu meyanda en mühim vakıflardan ve zikre değerlerinden biriside, komünist yoldaşlarımızın ailelerinin ziyareti esnasında hapsane müdüriyeti tarafından gösterilen müstahablar ve yapılan tazyiklerdir.

Hapsanede cezai müddetli yatan diğer bütün mahkûmlar ve mevkûflar ziyaretçileriyle ziyaret gününden mada sair herhangi bir günde dahi serbestçe ve başbaşa uzan bir müddet görüştükleri halde, mahkûm komünist yoldaşlarımız haftada ancak birgün ve 20-25 dakika gibi pek kısa bir müddet esnasında ve birbirine iki metre uzakta demir parmaklıklı kapıların karşı karşıya, ziyaretçilerin dörtte birini bile alamayacak kadar küçük bir yerde, iziyet olun diye görüşmeğe tabi tutuluyorlar. Bu vaziyet karşısında ziyaretçilerden bazıları, hiç görüşmeden gitmek mecburiyetinde kalıyor.

Amelenin iktisadi, siyasi haklarını, menfaatlarını elde etmek için kemalist burjuvazi ile buğazlaşmaktan dolayı mahkûm edilen, fakir köylü kâhelerinin topraksızlıktan kurtulmaları için, soyguncu vergilerden azade ölmaları, derebeyi bekayasası, köy zenginleri tefeciler, murabahacılar istismarı ve boyunduruğu aleyhine açtığı inkılâpçı mücadeleyi dolayı hapsa tıklan; orta halk tabakalarına ve bütün memleketin zahmetkeşlerinin sefaletine, perişanlığına mücip olan rejimle kahramanca kavga ettiğinden hapsanelerde inleyen komünist yoldaşlarımızın karşı yapılan bu tazyikler, kemalist hükümetinin inkılâpçılara karşı kullandığı mürteci siyasetini göstermeğe yarayacak mühim delillerdir.

Kemalistler tarafından yapılan bu mürteci faaliyetler, inkılâpçı amelleri ve komünistleri kendi sınıfı kurtuluşları uğrunda ki mücadelelerini körüklemiş ve daha da keskinleştirmiş oluyor.

Amele yoldaş! Senin, benim haklarımızı almak için hapsanelerde inleyen komünistlere yardım et!

Köylü dayı! Seni vergilerden ve köy soyguncularından kurtarmak için hapsa tıklan yoldaşlarına yardım etmeği unutma!

Vatandaş! bütün dünya hapsanelerindeki çürüyen yüzbinlerce inkılâpçıların yardımına koş!

MASKELİ DALKA VUĞA

Geçen gün burjuva mecmualarını karıştırırken elimize Orhan mecmuasının beşinci sayısı geçti. Burjuva edebiyatının ahlaksızlığını tamamilen temsil etmeğe çalışan bu mecmuada bizde kü hanbeyce bir hücum yapılmak istenmiş ve aleyhimizde birde yazı yazılmış.

İlim ve edebî hiç bir kıymeti olmayan ve yalnız küfürden ibaret olan bu yazıya cevap vermek için—aksız muharrir gibi—meyhane masından an'amak lazımdır. Biz kendisine aynı sarhoş ağız ile mukabele etmek istemeyoruz. Zaten sınıf şuurumuz ve inkılâpçı terbiyemiz de buna müsait değil.

Yalnız bu ofendi küfürlerini savururken bazı kehanetlerde de bulunuyor. Ve "Türkiyede halkın ancak birine ameledir, böyle bir melekette amelenin hakkını müdafaa için ortaya atılmak gövüncüdür, deyur. Asıl gövüncü olan şey sizin bu husustaki cehaletinizdir. Çünkü Türkiyede proleter sınıfını teşkil eden amele ve fakir köylü nüfusun binde biri deği yüzde seksendir. Bu kadar basit bir bilgiden bile mahrum olduğunuz halde bize karşı hücumla kalkmanız bir az ühâf oluyor. Hemde sen bu memlekette maske altında faşizm, propagandası yapmağa yelteneneğine memleket hakkındaki bilgini çoğaltmağa çalışsan daha iyi olur. Bu vaziyet te proleterya inkılâbına ve proleteryanın hakkı müdafileri olan komünistlere karşı hücumla yeltenmek seni çok gövüncü bir mevkiye düşürüyor.

İNŞAAT AMELELERİNİN YEVMİYELERİ

İstanbulun birçok semtlerinde yapılan bina ve apartmanlarda çalışan amelelerin miktarı 4000'ni mütecevizdir. Günde 12-13 saat çalışmaktadırlar. Bunlardan 1000 kadarı daha eski ve aynı zamanda daha mütahassisdirlar. Dört beş sene evvel 400-450 kuruş yevmiye alırlarken şimdi 100-150 arasında dır. On ara nazaran daha yeni ve daha az mütahassis ve umum amelenin dörtte üçünü teşkil eden diğerleri ise 29-30 senesinde 200 kuruş alırlarken şimdi ise 50-60 kuruşa çalışmaktadırlar.

Bir taraftan patronların istedikleri gibi soymasına maruz kaldığından yevmiyeleri yüzde dörtüzderecesinde azaltılan, diğer taraftan halk fırkası hükümetinin soyguncu vergi siyasetiyle soyulan ve bir kat daha fenalaşan amelenin vaziyeti, yaşayış şeraiti tahammül edilmez bir hale gelmiştir.

(Devamı 4 nch sayfada)

KÖYLÜ HAREKETİ

Bakır köy civarındaki Katranya çiftliği sahibi Osman beyle Ayayorgi ve Şember köylüleri arasında toprak yüzünden kanlı bir kavga olduğunu burjuva matbuatında okuduk,

Çiftlik sahibini müdafaa eden karakol jandarmaları bekçiler fakir köylüleri istifade ettikleri topraktan uzaklaştırılmak istenmiş köylüler mümanaat etmişler ve bu sebepten jandarma ve bekçiler tüfeklerle, köylülerde sopalarla birbirlerine hücum etmişler.

Şayanı dikkat olan meselede köylü kaçınırdırda bu müthiş mücadeleye iştirak ederek bir kadının kolunun kırılması, diğer bir kadının kucagında olan çocuğun yediği dipçik darbelerile yere düşürülmesi v. s..

Karakol jandarmaları bekçiler bu mücadeleye kâfi gelmediğinden atraktan imdat istenmiş, bir kamyona onbeş jandarma konarak mahalli hadiseye sevk edilmiş, nihayet bu kanlı mücadele yatıştırılarak köylülerden 50-60 kişi kadar derdest edilerek İstanbul'a sevklerine başlamışlar, fakat yarı yolda serbest bırakılmışlar.

Bu hadise köylünün cebren toprağından çıkarılmak için türk burjuvazisinin çiftlik sahipleriyle el ele vererek bütün şiddetle fakir köylünün elinde mevcut toprağı gaspedilme siyasetinin takip edilmesi keyfiyetini bize pek açık olarak gösteriyor. Biz bu gibi hadiselerle şark vilâyetlerinde, cenup ve vasatı Anadolu her gün tesadüf edebiliriz.

1925 şeh Sait isyanında yoksul köylüleri irtica arkasından sürükleyerek aylarca türk burjuvazisine gâile çıkardı. Yine 930 da Ağrı dağı isyanı çıkarak irtica fakir köylüleri arkasından sürükledi. Bunlar geniş mahiyeti taşıyan köylü isyanları idi.

Biz Türkiyede mevcut mahkemelerin davalarını tetkik edersek yine ekserisi köylünün toprak yüzünden mahkeme kapılarında dolaştığını ve mahpusların ekserisinin toprak meselesinden olduğunu görüyoruz. Bütün bunlar köylünün içinde bulunduğu feci vaziyetlerini izah etmeğe kâfi değildir?

"Memleketin efendisi köylüdür," diye bir takım yalancı şairlerle çalşan halk kütlelerini aldatan halk fırkası hükümetinin köylü siyaseti derebeyi bekayasile köy zenginlerinin menfaatlarını fakir köylü'lerin zararına olarak temin etmek ve bu suretle mühim bir kütlenin elindeki topraklarını zaptetmekten ibarettir.

Bu Ayayorgi ve Şamder köylülerinin topraktan tartedilme seyrindeki müsekkit mücadeleden köylülerin müttehiden harekete geçmesi keyfiyeti dir ki türk burjuvazisini kor-

kutmuş ve tevkif edilerek vilâyet merkezine sevk edilmekte olan köylüler serbest bırakılmışlar ve hatta dahiliye vekâleti köylülerin yerlerinden çıkarılmaması için vilâyete emir vermiştir.

Ayayorgi ve Zamber köylülerinin müttehiden burjuvaziye mücadelelerinde muvaffak oluşları diğer köylülere bir misal olabilir.

Burjuvazi hükümetinin köylülerden vergi namı altında toplamak istediği paranın tahsilile ve fakir köylüyü kemiren ziraat bankası borçlarına, soyguncu toprak siyaseti aleyhine ve diğer her hangi bir şekilde köylülerin menfaatlarını haşeldaredecek haksızlıklara karşı köylerdeki komünist fırkası hücrelerinin rehberliği altında köy komitelerini teşkil etmek lazımdır.

BİR MAYIS AMELE MÜCADELE GÜNÜ

(Birinci sayfadan mabat)

Kemalistler bu soyguncu siyasetlerinde devam edebilmeleri için kendilerinin daha kuvvetli olmasını hissediyorlar. Bunun içinde irtica ile her gün biraz daha kaynaşiyor. Halk fırkası meclisten mürtecilerin menfaatlarını gözetken kanunlar çıkartıyor.

Hergün biraz daha emperyalistlerin yerli ajanları (türk komprador burjuvazisile derebeyi bekayası) kaynaşan halk fırkası ve hükümeti menleketi yenibaştan esarete sokmak için emperyalistlerle yeni yeni anlaşmalar yapıyorlar. Bir taraftan sovyet Rusya ile "dostluğumuz", takviye ediyoruz diye bağırırken diğer taraftanda Fransız ve İngiliz emperyalistlerinin idaresi altında teşekkül etmiş olan Sovyetler aleyhindeki cephelere de girmekten geri durmuyorlar. Bu, gayet açık olarak kemalistlerin Sovyet Rusya ile hakıf bir dostluk siyaseti takibetmediğini bütün çıplaklıkla göstermiş oluyor.

Kemalistlerin soyguncuların menfaatlarını müdafaa eden ve çalşan halk küllelerinin sefaletini doğuran siyasetlerine karşı, irtica ve emperyalistlerle anlaşma keyfiyetine ve Sovyet Birliğile hakıf ve sağlam bir dostluk yapmak v. s. için Türkiye komünist fırkası amele, köylü, ve fakir halk küllelerini teşkilât olarak bir mayıs amele bayramında yollarında nümayişler yaptırmak için seferber eder. Bu nümayişlerde amele, köylüler sekiz saat iş, yevmiyelerin artırılması, işsizlere devlet bütçesinden tahsisat ayrılması, iş sigortalarının tesisi, meslek birliği ve serbest içtima, grev, iş kanunu, bir mayıs amele bayramının ve komünist fırkasının resmen tanınması, amele ve fakir halk küllelerinin vergilerden istisna edilmesi ve saire metalibatu etrafında şiddetle mücadele eder.

YAŞASIN DÜNYA AMELESİNİN MÜCADELE GÜNÜ OLAN BİR MAYIS.

TRABZONDA AMELE HAREKETİ (Birinci sayfadan devam)

cesidir.

İktisat müdürlüğünün amelenin cemiyet kurmak teşebbüsüne karşı aldığı vaziyet te yine sahtekârlıktan başka ne olabilir? O ziraat müdürlüğünü, Trabzon liman şirketi hisse senetlerinin mühim bir kısmını ellerinde toplanış olan şahıslardan mürekkeptir. Bu adamların bütün hareketleri soyguncu siyasetlerinde devam edebilmeleri ve ceplerini doldurmak için kullandığı dalaverelerdir.

Soyguncuların istismarına ve soygununa karşı koya bilmek için müstakil amele birlikleri yapmak lazımdır. Bunun için de ameleler kütleli olarak hükümet mekamlarına müracaat ederek amelenin resmen müstakil cemiyet yapma bilmesi ve serbestçe içtima edebilmesi için müsaade edilmesini istemek ve bu istekler uğrunda kütleli olarak mücadele etmek bütçelik vasıfıdır. Bir taraftan müstakil amele birlikleri yaratmak için mücadele ederken diğer taraftan da her fabrikada üçer ve yeddi beşer kişilik gizli meslek birliği hücreleri kurmak lazımdır.

Trabzon liman şirketi amelelerinin bu hareketleri bize soygunculara karşı teşkilâtli olmak zaruretini bir defa daha bütün fecatle göstermiş oluyor.

Zalimlerin istismarından ve ağır vergilerden kurtulmak ancak bütün amelenin teşkilâtli olarak bir cepheden hareket ve mücadele etmeleri ile kabil olabilir.

Türkiyede ameleleri teşkilâtlenirmek ve bütün haklarını almak için mücadele eden biricik inkılapçı fırka komünist fırkasıdır.

Amele yoldaş soygunculara karşı her zaman ve her yerde teşkilâtli olmak düsturunu kofana çivile. Teşkilâtli olmak seni Sovyetler amelesi gibi kurtuluşa sevkeder!

Amele yoldaş Komünist fırkası senin kendi fırkandır Onun etafında toplan!

Amele yoldaş Trabzon amele arkadaşlarına yardım et!

İNŞAAT AMELESİ (İkinci sayfadan devam)

Amelenin bu feci vaziyetten kurtuluşu bimesi için, yegâne çare teşkilatlanmak ve yevmiyelerin artırılması için işlerini hep birden terk etmek ve yollarda nümâyişler yapmak suretile mücadeleye etmektir.

Dört senedenberi amelenin yaşayış şartlarının yüzde dörtyüz fenalaşmasının sebebi halk fırkası hükümetinin iktisadî menfaatlarını müdafaa için takip etmiş olduğu soyguncu siyasetin neticesidir.

Yüzbinlerle amelerin ve fakir köylünün açlığını, sefaletini, ölümlünü yaratan halk fırkası hükümetinin takip etmiş olduğu siyaset ile mücadele eden komünist fırkası fakir halk kütlelerinin hakiki müdafii ve rehberidir.

Bu nüshamızda Avusturya vatandaş harbinin yazacağımızı bildirmiştik. Menderecatın çokluğu münasebetile bu vadamızı yerine getirmek mümkün olmadığı dolayısıyla okuyularımızdan özür dileriz.

SOVYETLER ELİNDE

Beyaz Rusya köy istihlak kooperatif reisi genç komünist Orlofskaya yoldaş 19 yaşında bir kızdır.

Sovyetlerin beyaz Rusya cumhuriyetinde olan son istihlak kooperatifleri kongresinde umum kooperatifler ittifadına aza seçilmiştir.

Orlofskaya yoldaş idare ettiği köy kooperatifini % 44 ten % 70 kadar yükseltmiş ve kooperifi az bir zaman zarfında diğer köylerdeki kooperatiflere nümune olacak dereceye getirmiştir.

Burjuva cemiyetindeki kadınların rolüne işçi hakimiyetini kuran Sovyetler memleketindeki kadınların rolünü tahlil etmeğe bu makalemizde imkân bulamadık. Yalnız şunu söylemek isterizki 19 yaşında genç bir kız olan Orlofskaya yoldaşın sosyalizm kuruluşundaki faaliyetidir. Bu genç komünist kızın faaliyetleri, Sovyetler memleketinde kadınların diğer sahalarda olduğu gibi kooperatif sahasında da inkişaflarının mühim hatvelerle ilerlediğini göstermeğe kâfi mühim delildir.

Kadınlık her sahada (iktisadî, siyasî, içtimaî) erkeklerden geri kalmaz. Yeterki içinde bulunduğu cemiyet kadınlığa imkân versin.

Orlofskayanın şahsında Süvyet kadınlarını bu faaliyetlerinden hürmetle selâmlarız,

YİRMİ BİN KADIN AMELE TEHNİK TEKÂMÜLÜ KEŞFİYATINDA

Sovyetler sanayii son senelerde yüzler ve binlerce mutahassıs genç kadın ameleler yetiştirdi. Bunlar yeni teknikli fabrikalarda muvaffakiyetle iş göre biliyorlar ve yeni yeni keşfiyatlarda bulunarak tekniğin tekâmülünde mühim rol oynuyorlar.

Sovyetler ittifadında keşfiyatçı olan kadınların miktarı yirmi binden fazladır. Bunlardan ekserisi, memleketi harici kapitalizm iktisadiyatından kurtuluşa, tekniğin tekâmülüne ve istihsal fazlalığına mukâfaten proleter devleti nişanlarla taltif edilmişlerdir.

Bunlardan Kuzina, Fedina, Nikanorova Lü-nina, Timohina Lenin nişanlarıyla, Levitina kız: zahmet nişanını almışlardır.

Timohina yoldaş komünist olup 23 senelik istihsal satağı ile yeni mühim bir keşfiyat ta bulunmuş ve bu gün Sovyetler İttihadındaki bütün fabrikalar bunun keşfiyatından istifade ediyorlar.

Sovyetlerde kadınların istihsaldeki rollerinin derecesi ve tekniğin tekâmülüne 20 binden fazla kadının iştirak etmesi bu muazzam proleter hükümetinin kadınlara istihsalde verdiği mevki bize pek aydın olarak gösteriyor.